

Uprawnienia do Emisji CO2

Rozliczenie oraz rozrachunek transakcji

Krzysztof Opara
Zastępca Dyrektora Działu Rozliczeń i Rozrachunku

Model Rozliczeń i Rozrachunku

- ◆ Rozliczenia oraz rozrachunek transakcji zawartych na instrumentach finansowych na Uprawnienia do Emisji CO₂, będą prowadzone w ramach pełnionej przez IRGiT funkcji Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej, na podstawie przepisów Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.
- ◆ Regulacje IRGiT dotyczące planowanego modelu uczestnictwa oraz rozliczeń i rozrachunku będą przedmiotem akceptacji Komisji Nadzoru Finansowego i od jej decyzji zależeć będzie ostateczny kształt tego modelu.
- ◆ IRGiT planuje wyróżniać następujące rodzaje działalności wykonywanej przez Uczestników Izby:
 - ✓ działalność na rachunek własny - Uczestnik Izby przyjmuje odpowiedzialność za wykonywanie zobowiązań wynikających z rozliczeń transakcji zawieranych przez niego na rachunek własny
 - ✓ działalność na rachunek klientów - Uczestnik Izby przyjmuje odpowiedzialność za wykonywanie zobowiązań wynikających z rozliczeń transakcji zawieranych przez niego na rachunek jego klientów
 - ✓ reprezentant członka systemu obrotu - Uczestnik Izby przyjmuje odpowiedzialność za wykonywanie zobowiązań wynikających z rozliczeń transakcji zawieranych przez inny podmiot
- ◆ Proponowany przez IRGiT model zakłada dopuszczenie przedsiębiorstw energetycznych jako Uczestników Izby.

Limit transakcyjny Uczestnika Rozliczającego

- ◆ Zlecenia kupna oraz zlecenia sprzedaży będą podlegać prewalidacji, odpowiednio pod kątem wniesionych środków pieniężnych oraz wniesionych EUA.
- ◆ Wysokość Limitu Transakcyjnego danego Uczestnika Rozliczającego działającego na rachunek własny, wyznaczać będzie suma środków wniesionych na depozyt transakcyjny oraz ilość EUA wniesionych na Rachunek Uprawnień do Emisji prowadzony przez IRGiT.
- ◆ Wysokość Limitu Transakcyjnego danego Uczestnika Rozliczającego działającego na rachunek klientów, wyznaczać będzie suma środków wniesionych na depozyt transakcyjny, pomniejszona o wartość zobowiązań lub powiększona o wartość należności Uczestnika Rozliczającego z tytułu zawartych transakcji oraz łączna ilość EUA wniesionych na Rachunek Uprawnień do Emisji prowadzony przez IRGiT.
- ◆ Proponowany przez IRGiT model zakłada alternatywny sposób wnoszenia zabezpieczeń przez Uczestników Izby prowadzących działalność inną niż na rachunek własny. Model ten będzie zbliżony do funkcjonującego obecnie w ramach Giełdowej Izby Rozrachunkowej.

Limit transakcyjny Członka Giełdy

Limit Transakcyjny dla Członka Giełdy będzie wyznaczany na podstawie przekazanej do Izby przez Uczestnika Rozliczającego – reprezentanta członka systemu obrotu, deklarowanej wartości limitu transakcyjnego.

Dzień T

Wartość limitu transakcyjnego dla Uczestnika Rozliczającego	500.000 zł
Wartość deklarowanego limitu dla Członka Giełdy	200.000 zł
Zaktualizowana wartość limitu transakcyjnego dla Uczestnika Rozliczającego	300.000 zł

Dzień T+1

Zawarcie przez Uczestnika Rozliczającego transakcji:

kupno EUA 50.000 zł

Zawarcie przez Członka Giełdy transakcji:

kupno EUA 10.000 zł

Limit transakcyjny Członka Giełdy

Przykład

Depozyt na należności widoczny w raporcie dla Uczestnika Rozliczającego obejmuje zsumowane zobowiązania jego klientów (-50.000 zł) oraz Członka Giełdy (-10.000 zł), które zostały wysłane do BPCI w zleceniu płatniczym

„Zestawienie depozytów” w XCLR dla Uczestnika Rozliczającego w dniu T+1

Konto	Waluta	Depozyt wstępny	Depozyt uzupełniający	Depozyt rozliczeniowy	Depozyt na należności	Depozyt ogółem
F-DFIR-ABCD-CA	PLN	0,00	0,00	0,00		0,00
F-DFIR-EFGH-CA	PLN	0,00	0,00	0,00		0,00
F-DFIR-IJKL-CA	PLN	0,00	0,00	0,00		0,00
F-DFIR-MNOP-CA	PLN	0,00	0,00	0,00		0,00
F-DFIR-SA	PLN				-60.000,00	-60.000,00
Razem	PLN	0,00	0,00	0,00	-60.000,00	-60.000,00

Konto	Waluta	Wpłacone zabezpieczenia	Depozyt ogółem	Nadwyżka DW+DU	Inne zabezpieczenia	Dzienny limit transakcyjny
F-DFIR-SA	PLN	500.000,00	-60.000,00	0,00	-190.000,00	250.000,00

Kolumna Inne zabezpieczenia zawiera wartość deklarowanego limitu transakcyjnego dla Członka Giełdy, zapisana ze znakiem ujemnym (-200.000 zł). Dodatkowo do tej wartości dodawana jest wartość zobowiązań Członka Giełdy z tytułu zawartych transakcji, uwzględnionych w zleceniu płatniczym przesłanym do BPUI (+10.000), która zwiększa limit transakcyjny dla Uczestnika Rozliczającego. W przypadku należności, wartość byłaby ujemna.

„Zestawienie depozytów” w XCLR dla Członka Giełdy w dniu T+1

Konto	Waluta	Depozyt wstępny	Depozyt uzupełniający	Depozyt rozliczeniowy	Depozyt na należności	Depozyt ogółem
F-ABCD-CA	PLN	0,00	0,00	0,00		0,00
F-ABCD-CA	PLN	0,00		0,00	0,00	0,00

Kolumna Inne zabezpieczenia w raporcie Członka Giełdy zawiera wartość jego zobowiązań (-10.000 zł) uwzględnionych w zleceniu płatniczym przesłanym do BPUI, zmniejszających jego limit transakcyjny. W przypadku należności wartość byłaby dodatnia.

Konto	Waluta	Wpłacone zabezpieczenia	Depozyt ogółem	Nadwyżka DW+DU	Inne zabezpieczenia	Dzienny limit transakcyjny
F-ABCD-SA	PLN	200.000,00		0,00	-10.000,00	190.000,00

Zmiana limitu transakcyjnego Członka Giełdy

Przykładowy raport w zakładce „Zestawienie depozytów” w XCLR dla Uczestnika Rozliczającego w dniu T+1

Konto	Waluta	Wpłacone zabezpieczenia	Depozyt ogółem	Nadwyżka DW+DU	Inne zabezpieczenia	Dzienny limit transakcyjny
F-DFIR-SA	PLN	500.000,00	-60.000,00	0,00	-190.000,00	250.000,00

Przykładowy raport w zakładce „Zestawienie depozytów” w XCLR dla Członka Giełdy w dniu T+1

Konto	Waluta	Wpłacone zabezpieczenia	Depozyt ogółem	Nadwyżka DW+DU	Inne zabezpieczenia	Dzienny limit transakcyjny
F-ABCD-SA	PLN	200.000,00	0,00	0,00	-10.000,00	190.000,00

Wniosek o zmniejszenie limitu transakcyjnego na kolejną sesję o:

- 100.000 zł Zgoda IRGiT na zmniejszenie limitu Członka Giełdy. Dzienny limit transakcyjny dla Uczestnika Rozliczającego po dokonaniu zmiany wynosi 350.000zł, natomiast dla Członka Giełdy 90.000zł
- 200.000 zł Brak zgody IRGiT na zmianę limitu Członka Giełdy, ponieważ wolne środki na limit transakcyjny Członka Giełdy wynoszą 190.000zł

Wniosek o zwiększenie limitu transakcyjnego na kolejną sesję o:

- 100.000 zł Zgoda IRGiT na zwiększenie limitu Członka Giełdy. Wolne środki pieniężne na dzienny limit transakcyjny dla Uczestnika Rozliczającego po zwiększeniu limitu wynoszą 150.000zł, natomiast dla Członka Giełdy 290.000zł
- 275.000 zł Brak zgody IRGiT na zwiększenie limitu Członka Giełdy, ponieważ wolne środki na limit transakcyjny Uczestnika Rozliczającego wynoszą 250.000zł

Wnoszenie zabezpieczeń przed sesją

Uprawnienia do Emisji CO2

- ◆ Każdy Uczestnik Rozliczający zobowiązany jest posiadać Rachunek Obrotowy lub Rachunek Posiadania w Rejestrze Unii.
- ◆ Uczestnik Rozliczający jest zobowiązany poinformować IRGiT o numerze swojego Rachunku Obrotowego w Rejestrze Unii.
- ◆ Uczestnik Rozliczający, który zamierza dokonać transakcji sprzedaży Uprawnień do Emisji CO2 na giełdzie lub umożliwić sprzedaż Członkowi Giełdy dla którego pełni funkcję Uczestnika Rozliczającego – reprezentanta członka systemu obrotu, musi uprzednio dokonać transferu Uprawnień do Emisji CO2 z własnego Rachunku Obrotowego lub Rachunku Posiadania w Rejestrze Unii na Rachunek Obrotowy IRGiT.
- ◆ Ilość wniesionych przez danego Uczestnika Rozliczającego Uprawnień do Emisji CO2 aktualizowana jest przez IRGiT do godziny 16:00 w dniu roboczym, poprzedzającym sesję na giełdzie.
- ◆ Przedmiotem zlecenia sprzedaży mogą być wyłącznie Uprawnienia do Emisji CO2, które znajdują się na Rachunku Uprawnień do Emisji prowadzonym przez IRGiT.

Środki pieniężne

- ◆ Uczestnik Rozliczający wnosi depozyt transakcyjny na dedykowane mu subkonto rachunku depozytów transakcyjnych.
- ◆ Depozyty transakcyjne służą zabezpieczeniu rozrachunków finansowych.
- ◆ Minimalna wartość depozytu transakcyjnego określona jest przez Zarząd IRGiT.

Rozrachunek

Rozrachunek pieniężny

- ◆ Rozrachunek pieniężny przeprowadzany jest w złotych polskich, w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu zawarcia transakcji.
- ◆ Rozrachunek pieniężny realizowany jest poprzez rachunek rozliczeniowy wybranego Uczestnika Rozliczającego w BPUI.
- ◆ W każdy dzień roboczy, po zakończeniu sesji, Izba przygotowuje dane do rozrachunku pieniężnego, wykonywane za pośrednictwem Banku Płatnika Izby we współpracy ze wszystkimi BPUI.
- ◆ Dane do rozrachunku pieniężnego przekazywane są do BPI w każdym Dniu Obrotu do godziny 17:30.
- ◆ Wszystkie przelewy pomiędzy bankami, realizowane są przy użyciu systemu SORBNET2, prowadzonego przez Narodowy Bank Polski.

Rozrachunek fizyczny

- ◆ Rozrachunek w zakupionych Uprawnień do Emisji CO2 następuje w dniu zawarcia transakcji.
- ◆ W każdy dzień roboczy, po zakończeniu sesji, IRGiT dokonuje prześięgowania wolumenu Uprawnień do Emisji CO2 na Rachunku Uprawnień do Emisji prowadzonym przez IRGiT.
- ◆ Całość lub część Uprawnień do Emisji CO2 posiadanych przez Uczestnika Rozliczającego, na jego wniosek, może zostać przekazana na jego Rachunek w Rejestrze Unii.
- ◆ Aktualne saldo Uprawnień do Emisji CO2, posiadanych przez każdego z Uczestników Rozliczających na Rachunku prowadzonym przez IRGiT, jest przekazywane na kolejną sesję.

Dostawa EUA

- ◆ W celu transferu na swój Rachunek Obrotowy lub Rachunek Posiadania w Rejestrze Unii, nabytych na sesji lub wniesionych przed sesją na Rachunek Obrotowy IRGiT w Rejestrze Unii uprawnień do emisji CO₂, Uczestnik Rozliczający, do godziny 16:00, zobowiązany jest do wysłania drogą mailową na adres dr@irgit.pl dyspozycji przelewu EUA w Rejestrze Unii z Rachunku Obrotowego IRGiT na własny Rachunek Obrotowy lub Rachunek Posiadania w Rejestrze Unii.
- ◆ W przypadku niedostarczenia w/w dyspozycji, uprawnienia do emisji pozostaną na Rachunku Uprawnień do Emisji prowadzonym przez IRGiT, z możliwością wykorzystania ich na kolejnej sesji.
- ◆ Wniesione zabezpieczenia, z zastrzeżeniem, że EUA kupione lub wniesione przez Uczestnika Rozliczającego, nie były przedmiotem transakcji sprzedaży na sesji, zostaną zgodnie z dyspozycją przetransferowane na Rachunek Obrotowy lub Rachunek Posiadania Uczestnika Rozliczającego w Rejestrze Unii.
- ◆ Akceptacja wniosku następuje jeżeli wolumen przedstawiony w dyspozycji transferu EUA, nie przekracza liczby Uprawnień do Emisji na koncie danego Uczestnika Rozliczającego na Rachunku Uprawnień do Emisji prowadzonym przez IRGiT.
- ◆ Transfer EUA w przypadku, gdy Rachunek Obrotowy lub Rachunek Posiadania Uczestnika Rozliczającego w Rejestrze Unii nie jest skonfigurowany w sposób, w którym na Rachunek Obrotowy IRGiT w Rejestrze Unii jest dodany do listy rachunków zaufanych, transfer EUA, ze względu na sposób działania Rejestru Unii, może się wydłużyć.

Dziękuję za uwagę.

Krzysztof Opara
Zastępca Dyrektora Działu Rozliczeń i Rozrachunku

tel. 22 341 98 80
e-mail: krzysztof.opara@irgit.pl

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych Spółka Akcyjna
ul. Książęca 4 (wejście D)
00-498 Warszawa